SYN ČLOVĚKA

0. ÚVOD

Pojem „Syn člověka“ se v Bibli vyskytuje mnohokrát jak Starém, tak i v Novém zákoně. I sám Ježíš toto označení používal poměrně často. Přesto ani křesťané v 21. století většinou neví, kdo to je a co přesně toto označení znamená.

1. PRÁVNÍ POJEM

Eze 2:1	*„Řekl mi: ‚Synu člověka, postav se. Chci s tebou mluvit.‘“* [PNS]
Da 8:17	*„... Řekl mi: ‚Měl bys vědět, synu člověka, že to vidění se týká času konce.‘“* [PNS]

V biblické terminologii je výraz „Syn“ právním pojmem označujícím dědice. Dědicem otcova majetku byl zpravidla prvorozený syn (Mt 21:37,38). V tomto smyslu se v Bibli objevují termíny jako „Synové Izraele“, „Synové (dcery) Jeruzaléma“, „Synové smlouvy“, „Synové proroků“ atd. (Sk 3:25).

Pojem „Syn člověka“ tedy rovněž musí korespondovat s nějakým dědictvím, konkrétně s dědictvím člověka. Jde o dědictví, které jsme získali po našem otci Adamovi.[1] Jemu a jeho synům byla svěřena tato planeta a dostali za úkol ji naplnit a ovládnout. Dnes už víme, že tento úkol vůbec není tak jednoduchý, jak by se na první pohled mohlo zdát.

Ke skutečnému ovládnutí Země je třeba mnoho vědomostí a schopností. Aby byla Země skutečně naplněna, musí lidská společnost dosáhnout dospělosti a dokázat řídit sebe sama neboli mít úspěšnou „státní správu“.

Naše dědictví je navíc zatíženo obrovským „dluhem“ především v podobě genetického poškození celé populace dědičným hříchem. Syn člověka má tedy navíc za úkol ještě dokončit proces nápravy.

Proroci Ezechiel a Daniel jsou osloveni jako **Synové člověka**. To lze vysvětlit tak, že to byli muži velice moudří, a stav lidského dědictví si nejen uvědomovali, ale v zájmu tohoto dědictví i pracovali. Prokázali se jako skuteční Synové člověka (Př 4:3,4). Nejvýznamnějším Synem člověka byl bezesporu Ježíš Kristus. Svým životem a působením jako člověk zajistil nutné předpoklady k tomu, aby cíle našeho dědictví mohly být dosaženy. Ježíš si byl této úlohy vědom a jako Syn člověka otevřeně vystupoval. Ježíš sám však hovořil o tom, že v budoucnosti Syn člověka ještě přijde. Hovořil o sobě? Jak známo, Ježíš Kristus už dávno není člověkem. Práva Syna člověka se navíc dobrovolně vzdal svojí obětí ve prospěch Izraele a celého lidstva. Aby Ježíš Kristus mohl znovu právoplatně přijít jako Syn člověka, musel by se hypoteticky opět narodit jako člověk (což by bylo porušením právních principů). A pokud by takto o sobě hovořil v přeneseném, symbolickém smyslu, musel by pro to existovat nezvratný důkaz. Nemohl by nás přece mást tak jednoznačným právním pojmem.

2. PARALELNÍ SPLŇOVÁNÍ BIBLICKÝCH PROROCTVÍ

Než se pustíme do výkladu biblických pasáží týkajících se totožnosti Syna člověka a jeho návratu, bude nezbytné vysvětlit obecnější princip Biblických proroctví.

Eze 28:1-16	*„I stalo se ke mně slovo Hospodinovo: ‚Lidský synu, řekni týrskému vévodovi: Toto praví panovník Hospodin: Ve svém domýšlivém srdci si říkáš: ‚Jsem Bůh, sedím na božském trůnu v srdci moří.‘ Jsi člověk, a ne Bůh ... Byl jsi věrným obrazem pravzoru, plný moudrosti … Byl jsi v Edenu, zahradě Boží … Byl jsi zářivý cherub ochránce … I skolím tě, srazím z hory Boží, cherube ochránce …“* [EP]

Na tomto proroctví lze velmi názorně vysvětlit způsob prorokování Bible. Jelikož se dosavadní vývoj lidské společnosti ubírá po pomyslné spirále a události na Zemi se v hrubých obrysech a na vyšší vývojové úrovni stále cyklicky opakují,[2] nechává Bůh zaznamenávat významné a typické společenské události a stanovuje je jako prorocké vzory neboli precedenty. Pokud navíc Bůh sám ovlivňuje běh věcí, jedná vždy podle stejných principů.

[1] Pojem „Syn člověka“ (Syn Adama) je překladem hebrejského výrazu „ben-adham“. Jméno Adam znamená člověk.
[2] Kazatel 3:15

Poznámka: Představte si nyní, jak obsažná je Bible a kolik proroctví obsahuje. Uvědomíte-li si, že prakticky každé proroctví může mít ne jedno, ale hned několik splnění, zjistíte, že informační potenciál Bible je vskutku obrovský!

Víme přece, že tyrský král nemohl být v Edenu a už vůbec nebyl cherubem, pokud ovšem nechceme operovat s představou, že šlo o Satanovu reinkarnaci. Vzhledem k tomu, že podobných paralel je v Bibli ve skutečnosti velmi mnoho a nejde jen o podobnost jednotlivých bytostí, ale celých národů, politických situací a složitých společenských zákonitostí, výklad s využitím reinkarnace zde můžeme s čistým svědomím vyloučit.[3] Tyrský král se charakterově natolik podobal svému „pravzoru" Satanovi, že s ním byl v tomto proroctví ztotožněn. K podobnému ztotožnění dochází i v případě Syna člověka a jeho dalších úloh, jak si nyní ukážeme.

3. MOJŽÍŠ A ELIÁŠ

Kromě toho, že Kristus vystupoval jako Syn člověka, působil během svého života na zemi v úloze (funkci) srovnatelné s úlohou Mojžíše. Podle slov apoštola Petra:

Sk 3:22,24	*„Mojžíš řekl: ‚Hospodin, náš Bůh, vám povolá proroka z vašich bratří, jako jsem já; toho budete poslouchat ve všem, co vám řekne.' Také všichni ostatní proroci, kolik jich jen od Samuele bylo, přinášeli zvěst právě o těchto dnech."* [EP]

A Ježíš se vyjádřil takto:

Jan 5:46	*„Neboť kdybyste věřili Mojžíšovi, věřili byste také mně, neboť o mně on psal."* [JB]

Podle původní JHVH koncepce, kterou se řídí rovněž „vyšší nebesa", se řízení společnosti dělí na dvě složky. Ve starověku reprezentovali první složku pomazaní králové (1Sa 1:13), druhou složku pomazaní kněží (2Mo 29:7). V této terminologii s námi Bible od těch dob stále komunikuje. V Biblické symbolice Mojžíš odpovídá funkci krále a Eliáš funkci velekněze. Všimněte si nyní, že i Ježíš (ve funkci Mojžíše) skutečně měl za svého života „pracovního" partnera (Jana Křtitele) ve funkci Eliáše.

Mt 11:11,14	*„Ujišťuji vás, že mezi těmi, kdo se kdy narodili, není nikdo větší než Jan Křtitel. … A ať už to přijmete, nebo ne, on je ten ‚Eliáš, který má přijít."* [PNS]

Poznámka: Áron, velekněz a Mojžíšův partner, byl jako precedent vyňat pro svoji zpronevěru (5Mo 9:20).

Vystoupení těchto proroků, podle dřívějších precedentů, je předpověděno v poslední knize Starého zákona, u Malachijáše.

Mal 3:1,2	*„Hle, posílám svého posla, aby připravil přede mnou cestu. I vstoupí nenadále do svého chrámu Pán, kterého hledáte, posel smlouvy, po němž toužíte. Opravdu přijde, praví Hospodin zástupů. Kdo však snese den jeho příchodu? Kdo obstojí, až se on ukáže? Bude jako oheň taviče, jako louh těch, kdo bělí plátno."* [EP]

To „Mojžíš" je ohlášen jako posel smlouvy. A skutečně, stejně jako Mojžíš i Ježíš byl prostředníkem smlouvy mezi Bohem a jeho lidem.

Mal 3:23,24	*„Hle, pošlu vám proroka Eliáše, než nastane Jahvův Den, veliký a strašlivý. On přivede srdce otců opět k jejich synům a srdce synů opět k jejich otcům, abych nepostihl zemi kletbou."* [JB]

A toto je „Elijáš". Jak to ale souvisí se Synem člověka?

3.1. Proměnění

Mt 16:28 - Mt 17:3	*„‚Ujišťuji vás, že někteří z těch, kdo tu stojí, nezakusí smrt, dokud neuvidí Syna člověka, jak přichází ve svém království.' O šest dnů později vzal Ježíš Petra, Jakuba a jeho bratra Jana a vyšel s nimi na vysokou horu, kde byli sami. A tam byl před nimi proměněn. Jeho obličej zářil jako slunce a jeho oděv byl oslnivě bílý. Najednou se jim objevili Mojžíš a Eliáš a začali s Ježíšem rozmlouvat."* [PNS]

[3]Ačkoliv principiálně je reinkarnace možná a v případě Ježíše v jistém smyslu k inkarnaci došlo, Bible samočinný mechanismus reinkarnace mnoha způsoby popírá. Např. budoucím vzkříšením, které bude vymožeností až 3. smlouvy. To ovšem neznamená, že mnoho lidí v biblických dobách v reinkarnaci nevěřilo (Lk 9:7,8). Starověká Alexandrie byla křižovatkou světové filozofie, a východní nauky byly např. v Ježíšově době v Palestině známé. Satan bude „reinkarnován" na Zemi až po svém svržení z 1. nebes.

Na této hoře tedy apoštolové viděli Syna člověka. Byl jím Ježíš? Ježíš v tomto proměnění vystoupil v zářící podobě, čímž nebesa dala najevo, že v době druhého příchodu Syna člověka už bude Ježíš zpět v těle cheruba (Zj 1:13-16).[4] Nebude už člověkem.

Poznámka: Duchovní bytost později známá jako Ježíš Kristus je v období existence naší civilizace cherubem. Jeho popis ve Zjevení 1. kap. odpovídá popisu cheruba. Označuje se také symbolem jitřní hvězdy (Zj 22:16). Tak jako sestoupil z úrovně 2. nebes na Zemi, v době před jejím stvořením, sestoupil i do těchto 2. nebes z vyšší úrovně. O tomto faktu se zmiňuje v poslední společné modlitbě (Jan 17:5). Všimněte si, že neprosí o navrácení do slávy, kterou měl před svým lidským narozením. Prosí o návrat do své slávy v úrovni svého Otce, kterou měl dříve, než byl svět. Tento sestup poskytuje vysvětlení, proč byl Kristus označen za prvorozeného všeho stvoření, všech tří nebeských úrovní (Zj 3:14). Podle Pavla Kristus prošel nebesy (Žid 4:14).

Zbývající dva ve vidění však byli lidé! Byli představeni jako „Mojžíš“ a „Eliáš“, tedy lidé v nejvyšších funkcích, symbolizující krále a velekněze. Tito dva muži tedy budou plnit stejnou úlohu jako Mojžíš s Áronem a Ježíš s Janem Křtitelem. Jde o totožné funkce pronikající všemi smluvními obdobími a totožné dědictví Syna člověka. Proto titul Syn člověka v evangeliích splývá, a to zcela záměrně. Apoštolové by totiž takovou informaci a z ní plynoucí další skutečnosti neunesli (Jan 16:12).

Poznámka: V novozákonních textech splývá ještě jeden důležitý pojem, nejen Syn člověka, ale také pomazaný neboli kristus. Psáno záměrně s malým „k“. Jde totiž o funkci, která se vlivem křesťanské tradice vžila jako příjmení Ježíše. V Orientu ale příjmení tvoří jméno otce, což byl v případě Ježíše oficiálně Josef. Ve skutečnosti celé Ježíšovo jméno správně znělo: „Ježíš ben Josef“.

Uvědomme si, že tímto proměněním zjevil Ježíš učedníkům velmi důležitou informaci. Přesto se význam této události podceňuje a příliš se o ní nemluví.

3.2. Žádáte další důkazy?

Mt 20:20-23	*„Tehdy k němu přistoupila matka synů Zebedeových se svými syny … a chtěla ho o něco požádat. ... ‚Ustanov, aby tito dva synové měli místo jeden po tvé pravici a druhý po tvé levici ve tvém království.‘ Ježíš však odpověděl: ‚Nevíte, oč žádáte. ... Můj kalich budete pít, ale udělovat místa po mé pravici či levici není má věc; ta místa patří těm, jimž je připravil můj Otec.‘“* [EP]

Jaká místa po Kristově boku připravuje jeho Otec? Proč o ně Zebedeova rodina měla takový zájem? A hlavně proč Ježíš říká, že neví, o co prosí? Jisté je, že Ježíš musel s apoštoly o dvou velice významných postaveních hovořit. V evangeliích se však dochovaly pouze tyto reakce na onu diskusi.[5] Z Ježíšovy odpovědi lze vyvodit ohromující závěr, tyto dvě role budou nesmírně náročné. Budou dokonce podstatně náročnější než postavení apoštolů. Vždyť Ježíš říká, nevíte oč prosíte! Postavení vyplývající z apoštolského úřadu bylo už Jakubovi i Janovi přislíbeno (Mt 19:28). Je existence takových míst vůbec možná? Jak je možné, že si lidstvo po staletí studia Písem tak závažné a důležité informace dosud nevšimlo? Ale není snad Bible zapečetěna do stanoveného času (Da 12:4,9; Jan 16:12,13)? Všimněte si, prosím, ještě jedné zajímavosti. Zájem o místa po Kristově boku měli Jakub a Jan, tedy právě ti, kteří byli přítomni Kristovu proměnění na hoře a viděli Syna člověka v jeho království. Mohli se tedy logicky domnívat, že jim tím chce Kristus něco naznačit. Petra pravděpodobně nebrali vážně. Podle evangelií byl z proměnění tak vyděšený, že nevěděl, co dělá, o čemž museli svědčit právě Jakub s Janem. Další podrobnosti poskytuje kniha Zjevení.

3.3. Dva svědkové

Zj 11:3,4,6	*„‚A povolám své dva svědky, a oblečeni v smuteční šat budou prorokovat tisíc dvě stě šedesát dní.‘ To jsou ty dvě olivy a ty dva svícny, které stojí před Pánem země. ... Ti dva svědkové mají moc uzavřít nebesa, aby nebylo deště za dnů jejich prorokování, a mají moc proměnit vody v krev a sužovat zemi všemi možnými pohromami, kdykoli budou chtít.“* [EP]

Zde se nám Mojžíš a Eliáš objevují znovu. Prozrazují je jejich skutky. Autoritu „zavřít nebe“ měl totiž Eliáš (1Kr 17:1) a autoritu „změnit vody v krev“ zase Mojžíš v době exodu z Egypta.

[4]Janovo konstatování, že je podobný Synu člověka, neznamená, že to je Syn člověka. Jan pouze oznamuje, že cherubové jsou humanoidní. Stejně jako v případě Ezechiele (Eze 1:26) nebo Daniele (Da 10:16), kde šlo dokonce o anděla z 1. nebes, který je fyzicky téměř totožný s člověkem.

[5]Byl to patrně i důvod mnoha dohadů a sporů mezi apoštoly o to, kdo z nich je největší.

Poznámka: Této spojitosti si všimli i mnozí jiní badatelé, např. autoři Českého ekumenického překladu Bible ve vydání z roku 1979 (poznámka pod čarou u Ze 4:14).

Zjevení nás však odkazuje pro podrobnější informace zpět k proroku Zachariáši.

Ze 4:2,3	*„Potom se mě zeptal: ‚Co vidíš?' Odpověděl jsem: ‚Vidím svícen. Je celý ze zlata a nahoře má misku. Na svícnu je sedm lamp, ano sedm, a lampy, které na něm jsou mají sedm trubic. A vedle něj jsou dva olivovníky, jeden napravo od misky a jeden nalevo od ní.'"* [PNS]
Ze 4:12-14	*„A dále jsem se ho otázal: ‚Co znamenají ty dva trsy oliv, které jsou nad dvěma zlatými žlábky, jimiž vytéká zlato?' Tu mi řekl: ‚Ty nevíš, co to znamená?' Řekl jsem: ‚Nevím, můj pane.' Odvětil: ‚To jsou ti dva synové nového oleje, kteří stojí před Pánem celé země.'"* [EP]

3.4. Totožnost Syna člověka

Dva pomazaní nemohou, podle starověkých precedentů, znamenat nic jiného než funkci krále (Mojžíš) a velekněze (Eliáš). Stojí vedle Pána celé země, což by mohlo být (pokud byla žádost apoštolů formulována správně) po jeho pravici a levici. Jde o ony dva posty, které pro sebe žádali synové Zebedeovi. Je to ona dvojice, kterou viděli při Ježíšově proměnění na hoře.

Poznámka: O Synu člověka se hovoří jako o jednotlivci. Není zde tedy rozpor, když jsou najednou dva? Nikoli. Není to jediný případ takového vyjádření. V prvním století byli rovněž dva pomazaní. Jan Křtitel byl Ježíšem také označen jako Syn člověka (Mk 9:12,13). Ještě zajímavější je vyjádření proroka Zachariáše (Ze 6:13). Půjde zde patrně o způsob pečetění; tato formulace by však mohla být i odrazem velmi důležité události, která se měla odehrát ve 2. nebesích. Poté, co Satan v době Ježíšova pozemského života „padl", převzal Ježíš Kristus Satanovu kněžskou funkci. Tak vznikla výjimečná situace, sloučení funkce král a kněz podle řádu Melchisedechova (Žid 6:20).

Náročnost těchto rolí je zřejmá. Na činnosti dvou svědků je duchovně, a ve třetí smlouvě i fyzicky[6] závislý nejen Boží lid (napájený svícen), ale celé budoucí lidstvo.

3.5. Zdroj jeho moci

Tento Syn člověka bude reprezentovat Ježíše při jeho druhém návratu. Podle Ježíšem stanoveného precedentu smí dokonce vystupovat z jeho autority a v jeho jménu.

Jan 5:19	*„… Vpravdě, vpravdě vám říkám, Syn nemůže činit sám od sebe nic, pokud to nevidí činit Otce; to, co činí on, činí rovněž Syn."* [JB]
Jan 5:36,37	*„Ale mám něco většího než Janovo svědectví: skutky které mi odevzdal Otec, abych je dovedl k dobrému konci, právě tyto skutky, jež konám, mi vydávají svědectví, že mě posílá Otec. A Otec, který mě poslal, ten mi vydává svědectví…"* [JB]
Jan 14:10	*„Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec je ve mně? Slova, která vám mluvím, nemluvím sám od sebe; Otec, který ve mně přebývá, činí své skutky."* [EP]
Jan 17:4	*„Já jsem Tě oslavil na zemi, když jsem dokonal dílo, které jsi mi svěřil."* [EP]

Podobně vydává Ježíš o Synu člověka toto svědectví:

Jan 14:26	*„Ale Přímluvce, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všecko, co jsem vám řekl."* [EP]
Jan 16:12-15	*„Ještě mnoho jiného bych vám měl povědět, ale nyní byste to nesnesli. Jakmile však přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy, neboť nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit, co uslyší. A oznámí vám, co má přijít. On mě oslaví, neboť vám bude zvěstovat, co přijme ode mne. Všecko, co má Otec, jest mé. Proto jsem řekl, že vám bude zvěstovat, co přijme ode mne."* [EP]
Mt 23:39	*„Říkám vám totiž, od této chvíle mě neuvidíte, dokud řeknete: ‚Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně.'"* [JB]

Jde o další příklad předávání moci. Ten, kdo zvítězí, totiž usedne s Ježíšem na Ježíšův trůn, stejně jako Ježíš usedl se svým Otcem na Otcův trůn (Zj 3:21).

[6]Náboženské úkony jsou jen modely skutečných, ale vyšších a ve své době nedosažitelných duchovních hodnot. V dané době věci nastíněné náboženskými úkony nabývají své reálné podoby a symbolické úkony ztrácí smysl. Tak tomu bylo například při přechodu z 1. smlouvy na 2. Podobně při přechodu ze 2. smlouvy na 3. bude Bible a její poselství (pravda o které mluvil Ježíš) zbavena balastu tradice a dojde svého naplnění v reálném životě. Uplatněním zákonů (především společenských), jejichž popisem se Bible a věda zabývají, bude prováděna náprava našeho světa.

3.6. Ve jménu Otce, Syna a Svatého ducha

Tento pomazaný (čili kristus), jehož totožnost je až dosud světu neznámá (proto duch),[7] je oním slíbeným „Duchem pravdy“ a „Svatým duchem“.
Jako byl totiž Otec (Abraham) představitelem 1. smlouvy a Syn (Ježíš) 2. smlouvy, bude „Svatý duch“ představitelem a prostředníkem přicházející 3. smlouvy.
Svým křtem ve jménu Otce, Syna a Svatého ducha je Boží lid symbolicky připravován na další důležitý milník své cesty, na příchod Krista a Božího království 3. smlouvy.

4. ZÁVĚR

Přestože na osobě a činnosti Syna člověka přímo závisí přežití lidstva, velká část křesťanů není na jeho příchod dosud připravena nebo ho vůbec neočekává.
Navíc Ježíš Kristus varoval své následovníky, že okamžik jeho příchodu bude překvapivý. Pokud křesťané v nejbližší době významně neprohloubí svoje znalosti Bible a nebudou dostatečně ostražití, tak hrozí, že příchod Syna člověka propásnou.

[7] V období konce 2. smlouvy budou tito muži teprve vybíráni. Musí prokázat stanovená inteligenční a mravní kritéria (proto svatý).